

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย โดยกลุ่มตัวอย่างจะเป็นนักเรียนที่ศึกษาใน โรงเรียนเชียงของวิทยาคม โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม มีผลการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ระดับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

4.3 พฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

4.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่ศึกษา คือ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ลักษณะภูมิประเทศทั่วไปเป็นพื้นที่ราบสลับกับภูเขาสูง พื้นที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูก (ประวัติอำเภอเชียงของ, 2547: ระบบออนไลน์) มีพื้นที่ในการเกษตร 838.90 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 523,062.50 ไร่ ลำน้ำที่ใช้ในการเกษตรที่สำคัญ คือ แม่น้ำโขง แม่น้ำอิง ประชากรส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ ทำสวน พืชที่สำคัญได้แก่ ข้าวโพด ถั่วลิสง ประชากร 68,222 คน การปกครองแบ่งออกเป็น 7 ตำบล 84 หมู่บ้าน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 3 โรงเรียน คือ

ประวัติย่อโรงเรียนเชียงของวิทยาคม

โรงเรียนเชียงของวิทยาคม เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ตั้งอยู่เลขที่ 350 หมู่ 10 บ้านใจไก่ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย โรงเรียนเชียงของวิทยาคม เป็นโรงเรียนสหศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกาศจัดตั้งเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2506 มีพื้นที่ 66 ไร่ 1 งาน 34 ตารางวา มีอาคารเรียนถาวร 3 หลัง หอประชุม 1 หลัง โรงฝึกงาน 2 หลัง บ้านพักครู 11 หลัง บ้านพักภารโรง 3 หลัง อาคารเอนกประสงค์อื่นๆ 7 หลัง

โรงเรียนเชียงของวิทยาคม เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (คอมต.สศ) โครงการโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม (รพขส.) โครงการยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวนนักเรียนรวมทั้งหมด 1,065 คน แยกเป็นชาย 489 คน หญิง 576 คน

วิสัยทัศน์ การบริหาร โรงเรียนเชียงของวิทยาคม

1. สร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ
2. ทำโรงเรียนให้เป็นรีสอร์ททางการศึกษา
3. นำโรงเรียนสู่ชุมชน

หลักสูตรของรวมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีหลักการดังนี้

เป็นการศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะเฉพาะด้านที่สามารถนำไปประกอบอาชีพให้ สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจและสังคม เป็นการศึกษาที่สนองต่อการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น หรือการศึกษาต่อ หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมหลายวิชาดังนี้ เช่น วิชาที่เกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ความหมายความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยมีผลงานดีเด่นดังนี้

1. ได้รับคัดเลือกให้เป็นสถาบันดีเด่นขนาดกลางระดับจังหวัด จากคณะกรรมการการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานปีการศึกษา 2542 - 2544
2. ได้รับคัดเลือกให้เป็น โรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมจากสภาวัฒนธรรม จังหวัดเชียงรายประจำปี 2542
3. ได้รับคัดเลือกให้เป็น โรงเรียนที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมดีเด่นจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ปี 2543
4. ได้รับคัดเลือกให้เป็น โรงเรียนที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาดีเด่นจากกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2543
5. ได้รับคัดเลือกให้เป็น โรงเรียนที่มีการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่นจากกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2544
6. ได้รับคัดเลือกให้เป็น โรงเรียนมัธยมขนาดกลางรับรางวัลพระราชทานปี 2545

ประวัติย่อโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม

โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ก่อตั้งโดยความร่วมมือของประชาชนชาวตำบลห้วยซ้อและตำบลศรีดอนชัย โดยทางสภาตำบลห้วยซ้อ มีกำนันแปง ตาคำ เป็นผู้นำและผู้บริหาร ครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วยนายไชยยา ไชยเขียว อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านแก่น และนายบุญศรี มิตกิตติ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านเกียงในขณะนั้น ได้เตรียมการเรื่องที่ดินและงานเอกสารต่างๆ ต่อมาทางสภาตำบลและนายนิเวศ ผลากอง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเกียง ประกอบกับครูประถมศึกษาที่อาสาช่วยเหลืออีก 3 ท่านคือ นายสมคิด พอใจ นายสมชาย ไชยเขียว และนายสมศักดิ์ ไตรโยธี ได้ร่วมกันดำเนินการเรื่องต่อ ส่วนทางโรงเรียนมัธยมศึกษานั้น

นายพิชิต ไชยเขียว จากโรงเรียนเชียงของวิทยาคมได้มาช่วยจัดการเตรียมการเปิดเรียนทั้งหมด วัตถุประสงค์ของการตั้งโรงเรียนใหม่ เพื่อรองรับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตตำบล ห้วยซ้อ และตำบลใกล้เคียง ได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงได้ ดำเนินการขอจัดตั้งโรงเรียนต่อสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเชียงของ และได้ประสานงานกับทาง คณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย และทางสภาตำบลห้วยซ้อ ได้จัดสร้างอาคารเรียน ชั่วคราวขึ้นที่ บ้านใหม่ดอนแก้ว หมู่ที่ 9 ตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย บนเนื้อที่ 47 ไร่ 81.2 ตารางวา การก่อสร้างอาคารเรียนหลังแรก ได้รับความช่วยเหลือจากชมรมผู้นำเพื่อ ประโยชน์ มศว.ประสานมิตร และประชาชนในตำบลห้วยซ้อ

ในวันที่ 31 มีนาคม 2531 กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่ว ประเทศเพิ่มขึ้นอีก 30 โรงเรียน โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม เป็น 1 ใน 30 โรงเรียนที่ได้รับการจัดตั้ง ในครั้งนี้ วันที่ 16 พฤษภาคม 2531 โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม เริ่มเปิดดำเนินการเรียนการสอน มี นักเรียนจำนวน 87 คน วันที่ 1 มิถุนายน 2531 กรมสามัญศึกษาได้แต่งตั้ง นายบุญลือ ปาระมี ตำแหน่งอาจารย์ 2 โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ มาเป็นผู้บริหารโรงเรียน และขอข้าราชการครู สังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอเชียงของ จำนวน 3 คนมาช่วยราชการที่โรงเรียน วันที่ 31 สิงหาคม 2531 กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศให้โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2531 ซึ่งมี 30 โรงเรียนทั่วประเทศ ให้ใช้คำว่า "รัชมังคลาภิเษก" ต่อท้ายชื่อโรงเรียนเดิม เพื่อร่วม เกลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก ซึ่งเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ หัวทรงสิริราชสมบัติยาวนานที่สุดในราชวงศ์จักรี ดังนั้น โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม จึงเปลี่ยนชื่อ เป็น โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม รัชมังคลาภิเษก

วิสัยทัศน์ ของโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคมฯ เป็นแหล่งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และคุณลักษณะให้พึงประสงค์ของชุมชน โดยมุ่งเน้นคุณธรรม จริยธรรม ทักษะกีฬา และสืบสานงานตามพระราชดำริ

ตามโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคมฯ มีหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับ สิ่งแวดล้อมหลายๆ วิชาดังนี้ เช่น ความรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ประเทศไทย ความหมายและความรู้ทั่วไปของสิ่งแวดล้อม ปัญหาสำคัญทางภาคเหนือ ได้แก่ การทำลายป่าไม้ แนวทางการแก้ไข โรงเรียน ห้วยซ้อวิทยาคมฯ มีจำนวนนักเรียนรวมทั้งหมด 802 คน แยกเป็นชาย 359 คน หญิง 438 คน

ประวัติย่อโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม

โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม เดิมเป็นโรงเรียนประถมศึกษา ที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พ่อค้า ประชาชนในตำบลบุญเรือง และตำบลครั้งได้ร่วมกันยื่นคำร้องขอจัดตั้งต่อทางอำเภอ เมื่อปี พ.ศ.

2502 โดยรับรองว่าจะทำการปลูกสร้างอาคารเรียนถาวรเอง โดยไม่ของบประมาณจากกระทรวงศึกษาธิการ และได้ร่วมกันจัดหาที่ดินจัดตั้งโรงเรียน และได้พร้อมใจร่วมกันบริจาคทรัพย์ซื้อที่ดิน ณ บ้านหก หมู่ที่ 4 ตำบลบุญเรือง โดยได้เนื้อที่ประมาณ 8 ไร่ เมื่อเรื่องไปถึงจังหวัดเชียงราย ทางผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ได้ส่งเรื่องไปยังกระทรวงศึกษาธิการ ทางกระทรวงศึกษาธิการ ได้อนุมัติให้เปิดโรงเรียนขึ้นได้ โดยได้สังกัดกรมสามัญศึกษา มีชื่อว่า โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม (วิทยาประชาสรรค์) ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 4 ต.บุญเรือง อ.เชียงของ จ.เชียงราย มีอาคารที่ได้รับการสร้างจากเงินบริจาคจำนวน 1 หลัง และได้เปิดเรียน เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2503 โดยมี นาย ชีระ ปุณณพรรค์ ศึกษาธิการอำเภอเชียงของได้มาทำการเปิดป้ายโรงเรียน ในช่วงแรกได้ขอให้ครูจากโรงเรียนประชาบาลมาช่วยทำการสอนไปพลาง ๆ ก่อน และคัดเลือกครูประชาบาลช่วยสอน จำนวน 2 คน คือ นายบุญช่วย ลือโขง วุฒิ ปกศ. รักษาการในตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนบ้านปางหัด กับนางสาวพรรณณี จินะราช วุฒิวชิศึกษาปปลาย แผนกการช่างสตรี ครูโรงเรียนบ้านหลวงเนื่องจากโรงเรียนยังไม่อยู่ในสภาพที่เรียบร้อย ทางอำเภอจึงแต่งตั้งให้ นายอำพันธ์ สิทธิสมบัติ ครูช่วยราชการสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเชียงของ เป็นผู้รักษาแทนครูใหญ่ เมื่อโรงเรียนอยู่ในสภาพที่เรียบร้อยเข้าที่เข้าทางแล้วจึงแต่งตั้งให้ นายบุญช่วย ลือโขง ทำหน้าที่ครูใหญ่ต่อไป โดยเปิดทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2504 ทางกระทรวงศึกษาธิการได้ ทำการบรรจุครูใหม่ คือ นายบุญส่ง ไชยรินทร์ วุฒิ ปกศ. สูง และในปี พ.ศ. 2505 ได้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่แทน นายบุญช่วย ลือโขง

ในปี พ.ศ. 2516 ทางกระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งให้นายทรงศักดิ์ แก้วแสงอินทร์ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ และต่อมาในปี พ.ศ. 2519 ทางกระทรวงสามัญศึกษา เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2519 โดยเปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น " โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม " มีนายทรงศักดิ์ แก้วแสงอินทร์ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ปีการศึกษา 2535 โรงเรียนได้เปิดการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม เป็นโรงเรียนประจำตำบลซึ่งรับนักเรียนในเขตบริการจากตำบลบุญเรือง ตำบลศรี อำเภอยางขอม และตำบลยางขอม อำเภอบึงนาราง โดยวิสัยทัศน์ของโรงเรียน มุ่งมั่นที่จะพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนานักเรียน ให้มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถ มีทักษะด้านวิชาชีพและวิชาสามัญ ตามความถนัด ความสนใจของแต่ละบุคคล มีการพัฒนาร่างกายและจิตใจให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และหลักสูตรที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น การศึกษาสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ความหมายและความนิยามของสิ่งแวดล้อม หลักปฏิบัติในการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม มีจำนวนนักเรียนรวมทั้งหมด 562 คน แยกเป็นชาย 238 คน หญิง 324 คน (ประวัติโรงเรียน, 2547: ระบบออนไลน์)

จากผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างของ โรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน คือ โรงเรียน เชียงของวิทยาคม โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม ได้จำนวน ร้อยละของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามเพศ และ โรงเรียน ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ และ โรงเรียน

จำนวนตัวอย่าง = 167

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนทั้งหมด		
ชาย	66	39.5
หญิง	101	60.5
โรงเรียน		
โรงเรียนเชียงของวิทยาคม	85	50.9
ชาย	37	43.5
หญิง	48	56.5
โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม	58	34.7
ชาย	22	37.9
หญิง	36	62.1
โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม	24	14.4
ชาย	7	29.2
หญิง	17	70.8

จากข้อมูลตารางที่ 2 พบว่าเพศหญิงมีส่วนมากกว่าเพศชาย กล่าวคือร้อยละ 60.5 ร้อยละ 39.5 ตามลำดับ โดยนักเรียนส่วนใหญ่อยู่โรงเรียนเชียงของวิทยาคม ร้อยละ 50.9 รองลงมาอยู่โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม ร้อยละ 34.7 และอยู่โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม ร้อยละ 14.4 โรงเรียนเชียงของวิทยาคม เพศหญิงมีส่วนมากกว่าเพศชายเล็กน้อยร้อยละ 56.5 และนักเรียนชายร้อยละ 43.5 ส่วนโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม มีนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายร้อยละ 62.1 และนักเรียนชายร้อยละ 37.9 ส่วนโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม มีนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 70.8 และนักเรียนชายร้อยละ 29.2

4.2 ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

4.2.1 ลักษณะความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ในการศึกษาครั้งนี้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คือ ความรู้ความเข้าใจในข้อเท็จจริงและข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และประโยชน์ของทรัพยากรป่าไม้ วัตถุประสงค์คำถามข้อมูลความรู้ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 22 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนคือ ตอบถูกได้ 2 คะแนน ตอบผิดได้ 1 คะแนน มีระดับคะแนนเต็ม 44 คะแนน โดยได้ผลการศึกษาของโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนเชิงของวิทยาคม โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะของความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้

ลักษณะของความรู้	ใช่		ไม่ใช่	
	(จำนวน)	ร้อยละ	(จำนวน)	ร้อยละ
1. การใช้สิ่งอำนวยความสะดวก หรือของใช้ในชีวิตรประจำวันที่ทำจากวัสดุที่ทดแทนทรัพยากรป่าไม้ได้ถือเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ แนวทางหนึ่ง	(146)	87.4	(21)	12.6
2. ถ่านไม้และฟืนที่มีอยู่ในชุมชนมีอยู่อย่างไม่จำกัดเราสามารถนำมาใช้ ได้ตลอดเวลา	(107)	64.1	(60)	35.9
3. วิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ถูกต้อง คือ การปลูกต้นไม้ในพื้นที่ ขนาดใหญ่	(79)	47.3	(88)	52.7
4. ทรัพยากรป่าไม้ มีบทบาทสำคัญในระบบนิเวศเพราะป่าไม้ทำหน้าที่ เป็นผู้ผลิต และทำให้เกิดสมดุล ต่อระบบนิเวศ	(154)	92.2	(13)	7.8
5. การที่เราจะอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไว้จะต้องมีความรู้ในเรื่องการรด น้ำพรุนดิน ใส่ปุ๋ยเท่านั้น	(106)	63.5	(36)	36.5
6. ตัวการทางธรรมชาติที่ทำลายป่าไม้ได้แก่ สัตว์ป่า และสัตว์เลื้อย ต่างๆ	(131)	78.4	(36)	21.6

ลักษณะของความรู้	ใช่		ไม่ใช่	
	(จำนวน)		ร้อยละ	
7. การอนุรักษ์ป่าไม้ หมายถึง การใช้ทรัพยากรป่าไม้ให้เกิดประโยชน์ ลดลง และไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม	(115)	68.9	(52)	31.1
8. ปัจจุบันจำนวนพื้นที่ทรัพยากรป่าไม้ ในอำเภอของท่านมีปริมาณลดลง เนื่องจากมีการบุกรุก และตัดไม้ทำลายป่า	(136)	81.4	(56)	33.5
9. การเผาหญ้าที่ขึ้น ได้ต้นไม้มักจะช่วยในการกำจัดวัชพืชให้ต้นไม้อื่นๆ ทำให้ป่าโปร่งขึ้น	(111)	66.5	(56)	33.5
10. สภาพภูมิอากาศ สภาพดิน ไม่ใช่สิ่งที่มีผลต่อความสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้	(111)	66.5	(56)	33.5
11. สิ่งที่มีมนุษย์พึงปฏิบัติต่อ ทรัพยากรป่าไม้ คือให้อาหารซึ่งได้แก่ น้ำและปุ๋ยเท่านั้น	(106)	63.5	(61)	36.5
12. ไฟไหม้ป่าปัจจุบันเกิดจากการเสียดสีกันของต้นไม้	(108)	67.7	(59)	35.3
13. การปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้นเท่านั้นเป็นวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	(65)	38.9	(56)	61.1
14. ต้นไม้มีรากสำหรับไว้ดูดซับน้ำ ทำให้ช่วยชะลอ ลดความแรงของการไหลของน้ำได้	(148)	88.6	(19)	11.4
15. การออกกฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นทางหนึ่งของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	(149)	89.2	(18)	10.8
16. การกำหนดให้ป่าเป็นอุทยานแห่งชาติ ถือเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	(154)	92.2	(13)	7.8
17. ทรัพยากรป่าไม้ มีความสำคัญต่อการเป็นที่อยู่อาศัย และหาอาหารของสัตว์ป่า	(150)	89.8	(17)	10.2
18. ทรัพยากรป่าไม้ มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในด้านการนำมาเป็นปัจจัยสี่เท่านั้น	(75)	44.9	(92)	55.1
19. จำนวนของทรัพยากรป่าไม้ลดลงไป เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สัตว์ป่าสูญพันธุ์ เพราะขาดที่อยู่อาศัย	(126)	75.4	(41)	24.6
20. ปัจจุบันมีพื้นที่ป่าของประเทศไทยที่มีอยู่ประมาณร้อยละ 60	(95)	56.9	(72)	43.1
21. บริเวณที่ดินรกร้างว่างเปล่า ควรมีการปลูกต้นไม้ขึ้นทดแทน	(142)	85.0	(25)	15.0
22. สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งมีประโยชน์ต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อมหรืออาจเป็นโทษต่อมนุษย์เมื่อสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นพิษ	(144)	86.2	(23)	13.8

ผลการศึกษาดังตารางที่ 3 แสดงลักษณะความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกลุ่มตัวอย่างจากทั้งโรงเรียน 3 โรงเรียน พบว่า ข้อที่นักเรียนตอบถูก เป็นเรื่องเกี่ยวกับ ทรัพยากรป่าไม้ มีบทบาทสำคัญในระบบนิเวศเพราะป่าไม้ทำหน้าที่เป็นผู้ผลิต และทำให้เกิดสมดุลต่อระบบนิเวศ โดยมีผู้ตอบมากที่สุดคือร้อยละ 92.2 และการกำหนดให้ป่าเป็นอุทยานแห่งชาติ ถือว่าเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยมีนักเรียนมีความรู้ข้อนี้ร้อยละ 92.2 รองลงมาคือการออกกฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นทางหนึ่งของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยนักเรียนมีความรู้ข้อนี้ร้อยละ 89.2 ส่วนข้อที่นักเรียนตอบผิดมากที่สุด เป็นเรื่อง การปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้นเท่านั้นเป็นวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ร้อยละ 61.1 รองลงมาทรัพยากรป่าไม้ มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในด้านการนำมาเป็นปัจจัยสี่เท่านั้น ซึ่งมีผู้ตอบผิดร้อยละ 55.1 ถ่านไม้และฟืนในชุมชนที่มีอยู่อย่างไม่จำกัด เราสามารถนำมาใช้ได้ตลอดเวลา ร้อยละ 52.7 รองลงมาตามลำดับ

4.2.2 ระดับความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ในการวัดความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สำหรับการศึกษาครั้งนี้ เป็นความเข้าใจในข้อเท็จจริงและข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ และประโยชน์ของทรัพยากรป่าไม้ซึ่งนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ได้รับ

สำหรับเกณฑ์การแบ่งระดับความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีดังนี้ คือ

กลุ่มที่ได้คะแนนความรู้ 22	ถึง 29	จัดให้มีความรู้ระดับต่ำ
กลุ่มที่ได้คะแนนความรู้ 30	ถึง 37	จัดให้มีความรู้ระดับปานกลาง
กลุ่มที่ได้คะแนนความรู้ 38	ถึง 44	จัดให้มีความรู้ระดับสูง

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยจำแนกตามเพศและโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย(\bar{X})	SD	ระดับความรู้	
เพศชาย	โรงเรียนเชียงของวิทยาคม	37	37	4.80	ปานกลาง
	โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม	22	36	4.01	ปานกลาง
	โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม	7	39	4.07	สูง
รวมเพศชาย	66	37	4.49	ปานกลาง	
เพศหญิง	โรงเรียนเชียงของวิทยาคม	48	40	2.65	สูง
	โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม	36	36	3.85	ปานกลาง
	โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม	17	39	3.72	สูง
รวมเพศหญิง	101	39	3.49	สูง	

ผลการศึกษาดังตารางที่ 4 พบว่านักเรียนเพศชายทั้งหมดมีความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ปานกลางถึงค่อนข้างสูงจากผลคะแนนรวมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 37 โดยโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคมมีค่าเฉลี่ยความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับสูง เท่ากับ 39 รองลงมาเพศชายของโรงเรียนเซียงของวิทยาคมค่าเฉลี่ยความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 37 มีความรู้ระดับปานกลาง และโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคมค่าเฉลี่ยความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 36 ระดับปานกลาง

ส่วนนักเรียนเพศหญิงทั้งหมดมีความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สูงจากผลคะแนนรวมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39 โดยโรงเรียนเซียงของวิทยาคมมีค่าเฉลี่ยความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับสูงเท่ากับ 40 รองลงมาเพศหญิงของโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคมค่าเฉลี่ยความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 39 มีความรู้ระดับสูงเช่นกัน และโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคมค่าเฉลี่ยความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 36 อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย(\bar{X})	SD	ระดับความรู้
โรงเรียนเซียงของวิทยาคม	85	39	3.90	สูง
โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม	58	37	3.91	ปานกลาง
โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม	24	39	3.74	สูง
รวม	167	38	3.98	สูง

ผลการศึกษาดังตารางที่ 5 พบว่านักเรียนทั้งหมดมีความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สูงจากผลคะแนนรวมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 38 โรงเรียนเซียงของวิทยาคมมีค่าเฉลี่ยความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับสูง เท่ากับ โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคมค่าเฉลี่ยความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 39 และโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคมค่าเฉลี่ยความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 37 อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 ตารางที่ 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 167

		N	\bar{X}	SD	Std. Error Mean
ความรู้	ชาย	66	37	4.49	0.55
	หญิง	101	39	3.49	0.35
Knowscor		t	df	P	Std.Error Different
EQUAL		-2.64	65	0.009	0.62
UNEQUAL		-2.51	114.98	0.013	0.65

ผลการศึกษาดังตารางที่ 6 จากค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เท่ากับ 37 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 39 อยู่ในระดับสูง ซึ่งมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและทางสถิติ ($t = -2.64, P = 0.009$) แสดงให้เห็นว่าเพศชายมีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้น้อยกว่าเพศหญิง เพราะส่วนใหญ่แล้วในขณะที่อยู่ในห้องเรียนผู้ศึกษาดังเกตเห็นว่า ผู้หญิงจะสนใจศึกษาหาความรู้มากกว่าเพศชาย ดังนั้นจึงทำให้เพศหญิงมีความรู้มากกว่าเพศชาย

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างโรงเรียน
 ตารางที่ 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างโรงเรียนเชิงของวิทยาคมกับ โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 143

		N	\bar{X}	SD	Std. Error Mean
ความรู้	เชิงของฯ	85	39	3.90	0.42
	ห้วยซ้อฯ	58	37	3.91	0.51
Knowscor		t	df	P	Std.Error Different
EQUAL		2.96	141	0.004	0.66
UNEQUAL		2.96	122.46	0.004	0.66

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า โรงเรียนเชียงของวิทยาคมมีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 39 อยู่ในระดับสูง ส่วนนักเรียนโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม มีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 37 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและทางสถิติ ($t = 2.96, P = 0.004$) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนโรงเรียนเชียงของวิทยาคม มีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากกว่านักเรียนโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างโรงเรียนเชียงของวิทยาคมกับโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 109

		N	\bar{X}	SD	Std. Error Mean
ความรู้	เชียงของฯ	85	39	3.90	0.42
	บุญเรืองฯ	24	39	3.74	0.76
Knowscor		t	df	P	Std. Error Different
EQUAL		-0.46	107	0.642	0.89
UNEQUAL		-0.47	38.28	0.636	0.87

จากตารางที่ 8 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า โรงเรียนเชียงของวิทยาคมมีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 39 และนักเรียนโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม มีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 39 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและสถิติ ($t = -0.46, P = 0.642$) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม มีความรู้ในการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เทียบเท่ากับนักเรียนโรงเรียนเชียงของวิทยาคม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการสอดแทรกความรู้ให้แก่นักเรียน

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคมกับโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 82

		N	\bar{X}	SD	Std. Error Mean
ความรู้	ห้วยซ้อฯ	58	37	3.91	0.51
	บุญเรือง	24	39	3.74	0.76
Knowscor	t		df	P	Std.Error Different
EQUAL		-2.55	80	0.013	0.94
UNEQUAL		-2.60	44.75	0.013	0.92

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคมมีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 37 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม มีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 39 อยู่ในระดับสูง ซึ่งมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและทางสถิติ ($t = -2.55, P = 0.013$) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม มีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ น้อยกว่านักเรียนโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม ทั้งนี้เนื่องจากการสอดแทรกความรู้ให้แก่นักเรียนและสภาพแวดล้อม

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเชียงของวิทยาคม

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 85

		N	\bar{X}	SD	Std. Error Mean
ความรู้	ชาย	37	37	4.80	0.79
	หญิง	48	40	2.65	0.38
Knowscor	t		df	P	Std.Error Different
EQUAL		-2.93	83	0.004	0.82
UNEQUAL		-2.73	52.75	0.009	0.88

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า เพศชาย มีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 37 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 40 อยู่ในระดับสูง ซึ่งมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและทางสถิติ ($t = -2.93, P = 0.004$) แสดงให้เห็นว่า เพศชายในโรงเรียนเชียงของวิทยาคม มีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้น้อยกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 58

		N	\bar{X}	SD	Std. Error Mean
ความรู้	ชาย	22	36	4.01	0.86
	หญิง	36	36	3.85	0.64
Knowscor	t		df	P	Std. Error Different
EQUAL		-0.93	56	0.354	1.06
UNEQUAL		-0.93	43.07	0.360	1.07

จากตารางที่ 11 พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงนักเรียน โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม มีค่าเฉลี่ยมีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง เพศชายมีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 36 ส่วนเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยมีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 36 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและทางสถิติ ($t = -0.93, P = 0.354$) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชาย และหญิงใน โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม มีความรู้ในการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ที่เทียบเท่ากัน โดยผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าทั้งนักเรียนชายหญิง มีการซักถามในห้องเรียนตลอดเวลา

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จำแนกตามเพศโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 24

		N	\bar{X}	SD	Std. Error Mean
ความรู้	ชาย	7	39	4.07	1.54
	หญิง	14	39	3.72	0.90
Knowscor	t		df	P	Std.Error Different
EQUAL		-32	22	0.753	1.72
UNEQUAL		-31	10.37	0.766	1.79

จากตารางที่ 12 พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงนักเรียนโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม มีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง เพศชายมีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 39 ส่วนเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 39 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและทางสถิติ ($t = -.32, P = 0.753$) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชาย และหญิงในโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม มีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เทียบเท่ากันเนื่องจากทางโรงเรียนได้สอดแทรกความรู้ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของชุมชนทำให้ทั้งเพศชายและเพศหญิงเกิดความรู้ ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ นักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นั้น ส่วนใหญ่แล้วจะมีความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้มิบทบาทสำคัญในระบบนิเวศ เพราะป่าไม้ทำหน้าที่เป็นผู้ผลิต และทำให้เกิดสมดุลต่อระบบนิเวศ ซึ่งก็นับได้ว่านักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับ ระบบนิเวศที่ตื้นนั้นจะต้องมีองค์ประกอบหลักก็คือ ป่าไม้ ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตทำให้เกิดความสมดุลแก่ระบบนิเวศของป่าได้เป็นอย่างดี และในบริเวณบ้านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จะมีการปลูกต้นไม้เอาไว้ เช่น การปลูกไม้ผล ต้นมะม่วง ขนุน และการปลูกต้นไม้ประเภทอื่น ๆ ตามที่ตนเองเห็นว่าสมควรและที่จะสามารถปลูกได้ ส่วนเรื่องการทำหนดให้ป่าเป็นอุทยานแห่งชาติถือว่าเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามได้ถูกมาก แสดงว่านักเรียนได้รับความรู้ คือถ้ามีการออกกฎหมายกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ คนจะรักษาและจะสามารถอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งตอนนี้ภายในชุมชนที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่

ทรัพยากรป่าไม้เริ่มหายไป จากชุมชนทำให้นักเรียนคิดว่านี่เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะสามารถอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้

ส่วนในคำตอบที่นักเรียนส่วนมากตอบผิดนั้น โดยรวมแล้วอาจเป็นเพราะการที่นักเรียนยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้มากเท่าที่ควร รวมถึง วิธีการอนุรักษ์ ประโยชน์ของทรัพยากรป่าไม้ นี่เป็นการบ่งชี้ได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสนใจและไม่เข้าใจในเรื่องที่ครูได้สอน เช่น การปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้นเท่านั้นเป็นวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ที่แท้จริงแล้วยังมีอีกหลายวิธีในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เช่น การไม่ตัดต้นไม้ การรักษาดูแลต้นไม้ หรือเรื่องทรัพยากรป่าไม้มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในด้านการนำมาเป็นปัจจัยสี่เท่านั้น แต่ที่แท้จริงแล้ว ทรัพยากรป่าไม้มีอิทธิพลทางอ้อมต่อ สภาพภูมิอากาศ ดิน น้ำ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเป็นอาหารสัตว์ ซึ่งเป็นผลหรือมีอิทธิพลต่อมนุษย์ด้วยเช่นกัน

ดังนั้น ความรู้ของนักเรียนรวมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และคงผลการศึกษาในตารางที่ 4 ตารางที่ 5 นักเรียนส่วนใหญ่ตอบคำถามเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้ถูกต้อง นับว่านักเรียนมีความคิด ความจดจำที่ดี และมีระดับความรู้ที่อยู่ในระดับสูง โดยจากคะแนนรวมเต็ม 44 คะแนน ตอบได้โดยได้ค่าเฉลี่ยของความรู้ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ 38 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.99

4.3 พฤติกรรมเกี่ยวกับกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ในการศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้แก่ การปลูก การเก็บรักษา บำรุง ปรับปรุง ดูแล รดน้ำ การเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักเรียน วัดจากประเด็นแบบสอบถามพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีทั้งหมด 28 ข้อ คะแนนเต็มรวม 168 คะแนน โดยได้ผลการศึกษาของโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนเชียงของวิทยาคม โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ลักษณะของพฤติกรรม	ไม่เคย	1 ครั้ง/ปี		2 ครั้ง/ปี		3 ครั้ง/ปี		ประจำทุกวัน
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. ท่านดูแลรักษาต้นไม้ที่ปลูกที่บ้านหรือภายในบริเวณโรงเรียน	(12) 7.2	(11) 6.6	(5) 3.0	(15) 9.0	(56) 33.5	(68) 40.7		
2. การอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ท่านสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมนี้	(34) 20.4	(22) 13.2	(15) 9.0	(18) 10.8	(60) 35.9	(18) 10.8		
3. ปลูกต้นไม้ ดอกไม้ บริเวณที่พักอาศัยหรือ โรงเรียนเพื่อความรื่นรมย์และอากาศบริสุทธิ์	(5) 3.0	(15) 9.0	(18) 10.8	(34) 20.4	(63) 37.7	(32) 19.2		
4. รดน้ำต้นไม้ขณะแสงแดดจ้า ในเวลากลางวัน	(23) 13.8	(39) 23.4	(35) 21.0	(13) 7.8	(23) 13.8	(34) 20.4		
5. ท่านฟังคำสอนจากพ่อแม่ เรื่องเกี่ยวกับป่า	(18) 10.8	(8) 4.8	(11) 6.6	(29) 17.4	(55) 32.9	(46) 27.5		
6. ท่านซื้อต้นไม้มาปลูกให้สวยงามภายในบ้าน	(18) 10.8	(29) 17.4	(13) 7.8	(15) 9.0	(5) 3.0	(87) 52.1		
7. จับมอเตอร์ไซค์เข้าไปในป่า เพื่อไม่ให้เหนียวมากเกินไป	(32) 19.2	(9) 5.4	(25) 15.0	(38) 22.8	(41) 24.6	(22) 13.2		
8. ท่านล่าสัตว์ในป่าไม้โดยการ	(33) 19.8	(25) 15.0	(12) 7.2	(36) 21.6	(42) 25.1	(19) 11.4		

ลักษณะของพฤติกรรม	ไม่เคย	1 ครั้ง/ปี	1 ครั้ง/ 6 เดือน	2 ครั้ง/ เดือน	1 ครั้ง/ เดือน	ประจำ ทุกวัน		
							(จำนวน)	ร้อยละ
เผาเพื่อนำมาประกอบอาหาร								
9. ท่านปลูกต้นไม้หรือดอกไม้ ประดับที่โรงเรียน	(24) 14.4	(22) 13.2	(22) 13.2	(36) 21.6	(47) 28.1	(16) 9.6		
10. เข้าร่วมโครงการปลูกป่าและ อนุรักษ์ต้นไม้ของโรงเรียน หรือชุมชนที่อาศัยอยู่	(37) 22.2	(19) 11.4	(16) 9.6	(36) 21.6	(36) 21.6	(23) 13.8		
11. ท่านรดน้ำต้นไม้ที่ท่านปลูก ไว้ที่บ้าน และหรือภายใน บริเวณโรงเรียนในเวลาเช้า หรือเย็น	(8) 4.8	(7) 4.2	(9) 5.4	(31) 18.6	(47) 28.1	(65) 38.9		
12. เดินเที่ยวในป่าเพื่อผ่อนคลาย และพักผ่อนหย่อนใจ โดยกินอาหารและทิ้งเศษขยะ ไว้ในป่า	(28) 16.8	(39) 23.4	(36) 21.6	(23) 13.8	(22) 13.2	(19) 11.4		
13. ท่านเพาะหรือชำต้นไม้เพื่อ จะให้ปลูกที่บ้านหรือที่โรงเรียน	(19) 11.4	(13) 7.8	(16) 9.6	(30) 18.0	(56) 33.5	(33) 19.8		
14. ท่านได้นำเอาไม้มาทำเชื้อ เพลิงในการหุงต้มอาหาร	(58) 34.7	(34) 20.4	(28) 16.8	(12) 7.2	(16) 9.6	(19) 11.4		
15. ท่านมีกิจกรรมปลูกต้นไม้รด น้ำต้นไม้ร่วมกันกับสมาชิก ของบ้าน	(22) 13.2	(13) 7.8	(21) 12.6	(34) 20.4	(45) 26.9	(32) 19.2		
16. ท่านเข้าไปหาฟืนหรือเผา ถ่านจากป่าไม้ใกล้บ้านท่าน	(24) 14.4	(40) 24.0	(17) 10.2	(14) 8.4	(12) 7.2	(60) 35.9		
17. ท่านช่วยรักษาต้นไม้ที่ทาง รัฐบาลได้ปลูกไว้ตามริมทาง เท้า	(27) 16.2	(16) 9.6	(12) 7.2	(31) 18.6	(39) 23.4	(42) 25.1		

ลักษณะของพฤติกรรม	ไม่เคย	1 ครั้ง/ปี			2 ครั้ง/เดือน		1 ครั้ง/เดือน		ประจำทุกวัน			
		(จำนวน)	ร้อยละ	(จำนวน)	ร้อยละ	(จำนวน)	ร้อยละ					
18. ปลุกต้นไม้ใหม่เพื่อทดแทนต้นไม้ที่เผาโค่นมาทำฟืน	(17)	10.2	(18)	10.8	(24)	14.4	(4)	2.4	(9)	5.4	(95)	56.9
19. นำกล้วยไม้จากป่ามาปลูกเพื่อตกแต่งให้บ้านสวยงาม	(28)	16.8	(42)	25.1	(22)	13.2	(16)	9.6	(16)	9.6	(43)	25.7
20. ทานซื้อต้นไม้มาปลูกที่บ้านเพิ่มเติม	(27)	16.2	(16)	9.6	(16)	9.6	(36)	21.6	(49)	29.3	(23)	13.8
21. ทานนำไม้จากป่ามาสร้างเพื่ออยู่อาศัย	(18)	10.8	(27)	16.2	(23)	13.8	(6)	3.6	(22)	13.2	(70)	41.9
22. จัดกิจกรรมนันทนาการในป่าเพื่อความครื้นเครง	(20)	12.0	(25)	15.0	(17)	10.2	(15)	9.0	(26)	15.6	(64)	38.3
23. เก็บสมุนไพรป่าเพื่อปรุงยารักษาโรคเพื่อจำหน่าย	(18)	10.8	(35)	21.0	(27)	16.2	(18)	10.8	(24)	14.4	(45)	26.9
24. เข้าป่าโดยตัดต้นไม้ นำทางเพื่อเดินทางสะดวก	(12)	7.2	(25)	15.0	(23)	13.8	(11)	6.6	(17)	10.2	(79)	47.3
25. ทานทำการตกแต่ง ตัดกิ่งไม้ที่ทานปลูกที่บ้าน และหรือภายในบริเวณโรงเรียนให้สวยงาม	(26)	15.6	(23)	13.8	(29)	11.4	(25)	15.0	(53)	31.7	(21)	12.6
26. สร้างบ้านอยู่ในบริเวณป่า เพื่อที่จะนำสัตว์ป่ามาเลี้ยงไว้ได้ดี	(19)	11.4	(22)	13.2	(17)	10.2	(14)	8.4	(9)	5.4	(86)	51.5
27. ทานเดินทางเข้าไปในป่าเพื่อสำรวจพันธุ์ไม้และนำพันธุ์ไม้กลับมาที่บ้านของตนเอง	(17)	10.2	(30)	18.0	(14)	8.4	(13)	7.8	(26)	15.6	(67)	40.1
28. ทานกำจัดวัชพืชให้กับต้นไม้ที่ทานปลูกไว้ที่บ้านและโรงเรียน	(42)	25.1	(46)	27.5	(24)	14.4	(21)	12.6	(16)	9.6	(18)	10.8

ผลการศึกษาดังตารางที่ 13 แสดงลักษณะพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ของกลุ่มตัวอย่างจากทั้ง 3 โรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมส่วนใหญ่จะเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับ ปลูกต้นไม้ใหม่เพื่อทดแทนต้นไม้ที่เผาโค่นมาทำฟืน คิดเป็นร้อยละ 56.9 รองลงมาคือ ชี้อัดต้นไม้มาปลูกให้สวยงามภายในบ้าน คิดเป็นร้อยละ 52.1 และ เข้าป่าโดยตัดต้นไม้ นำทางเพื่อเดินทางสะดวก คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมาตามลำดับ พฤติกรรมดังกล่าวในสองข้อแรก ซึ่งเป็นข้อที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติเป็นประจำ แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ แต่มีเพียงบางส่วนที่ยังไม่รู้จักใช้ และอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จากการที่ผู้ศึกษา ได้เข้าไปพบพูดคุย พบปะ ทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง สาม โรงเรียน ผู้ศึกษา ได้พูดคุยซักถามในเรื่องเกี่ยวกับป่าและวิถีการดำเนินชีวิต ของนักเรียนและผู้ปกครองของเด็กนักเรียน ทราบว่า ชีวิตของเด็กนักเรียนมีความผูกพันอยู่กับป่า มีการอาศัยพึ่งพาอาศัยป่า ทั้งการล่าสัตว์เพื่อหาอาหาร มาเลี้ยงครอบครัว เช่น นก กระต่ายป่า และยังมี การหาของป่าเช่น เห็ด กล้วยไม้ และตัดไม้มาทำฟืน หรือนำมาขาย ส่วนมากจะไปกับครอบครัว และเพื่อนในกลุ่มเดียวกันเวลาเข้าไปล่าสัตว์ ส่วนมากในครั้งแรกของการเข้าไปเดินในป่า นักเรียนจะเข้าไปกับพ่อซึ่งเป็นผู้นำครอบครัว และจะเริ่มทำความรู้จักป่า ว่าต้นไม้ต้นไหนสามารถใช้ประโยชน์ได้ สัตว์หรือของป่าสิ่งไหนมีราคา สามารถ นำไปรับประทาน หรือนำไปขายได้

พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ในการวัดพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สำหรับการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง การปลูก การเก็บรักษา บำรุงปรับปรุง ดูแล รดน้ำ การเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

สำหรับเกณฑ์การแบ่งระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีดังนี้ คือ

กลุ่มที่ได้คะแนนพฤติกรรม 28 ถึง 75 จัดให้มีพฤติกรรม ระดับต่ำ

กลุ่มที่ได้คะแนนพฤติกรรม 76 ถึง 123 จัดให้มีพฤติกรรม ระดับปานกลาง

กลุ่มที่ได้คะแนนพฤติกรรม 124 ถึง 168 จัดให้มีพฤติกรรม มีระดับสูง

จากเกณฑ์การจัดกลุ่มระดับพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้น ปรากฏรายละเอียดผลของการศึกษาดังนี้

ค่าเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกเพศและโรงเรียน

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกเพศและโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย(\bar{X})	SD	ระดับพฤติกรรม
เพศชาย โรงเรียนเชียงของวิทยาคม	37	114	15.00	ปานกลาง
โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม	22	113	19.50	ปานกลาง
โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม	7	118	11.57	ปานกลาง
รวม	66	115	16.21	ปานกลาง
เพศหญิง โรงเรียนเชียงของวิทยาคม	48	123	13.81	ปานกลาง
โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม	36	112	11.83	ปานกลาง
โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม	17	117	13.66	ปานกลาง
รวม	101	117	13.86	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 พบว่า นักเรียนเพศชายทั้ง 3 โรงเรียน มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้รวมเท่ากับ 114 อยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคมมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 118 อยู่ในระดับปานกลางรองลงมาเพศชายของโรงเรียนเชียงของวิทยาคมค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 114 อยู่ในระดับปานกลาง และโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคมค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 113 อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนนักเรียนเพศหญิงทั้ง 3 โรงเรียน พบว่ามีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้รวมเท่ากับ 117 อยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนเชียงของวิทยาคมมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เท่ากับ 123 อยู่ในระดับปานกลางรองลงมาเพศหญิงของโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคมค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 117 อยู่ในระดับปานกลางและโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคมค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 112 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย(\bar{X})	SD	ระดับพฤติกรรม
โรงเรียนเชียงของวิทยาคม	85	119	14.96	ปานกลาง
โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม	58	112	15.03	ปานกลาง
โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม	24	117	12.85	ปานกลาง
รวม	167	116	14.94	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 พบว่านักเรียนทั้ง 3 โรงเรียน มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้รวมเท่ากับ 116 อยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนเชียงของวิทยาคมมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 119 รองลงมาโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคมค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 117 และโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคมค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 112

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 167

	N	\bar{X}	SD	Std. Error Mean
พฤติกรรม				
ชาย	66	114	16.21	1.99
หญิง	101	118	13.86	1.37
Behscor	t	df	P	Std. Error Different
EQUAL	-1.84	165	0.67	2.34
UNEQUAL	-1.78	123.69	0.77	2.42

จากตารางที่ 16 พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง เพศชายมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 114 ส่วนเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 118 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและทางสถิติ ($t = -1.84, P = 0.67$)

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างโรงเรียน

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างโรงเรียนเชิงของวิทยาคมกับ โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 109

		N	\bar{X}	SD	Std. Error Mean
พฤติกรรม	เชิงของฯ	85	119	14.96	1.62
	บุญเรืองฯ	24	117	12.85	2.62
Behscor	t		df	P	Std. Error Different
EQUAL		-0.60	107	0.547	3.35
UNEQUAL		-0.65	42.257	0.514	3.08

จากตารางที่ 17 พบว่า นักเรียนโรงเรียนเชิงของวิทยาคม และ โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนเชิงของวิทยาคมมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 119 ส่วนนักเรียนโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 117 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและทางสถิติ ($t = -0.60, P = 0.574$)

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างโรงเรียนเชิงของวิทยาคมกับโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 143

		N	\bar{X}	SD	Std. Error Mean
พฤติกรรม	เชิงของฯ	85	119	14.96	1.62
	ห้วยซ้อฯ	58	112	15.03	1.97
Behscor	t		df	P	Std.Error Different
EQUAL		0.23	107	0.820	0.12
UNEQUAL		0.26	41.65	0.794	0.11

จากตารางที่ 18 พบว่า นักเรียนโรงเรียนเชิงของวิทยาคมและโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนเชิงของวิทยาคมมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 119 ส่วนนักเรียนโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 112 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและทางสถิติ ($t = 0.23, P = 0.820$) แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเชิงของวิทยาคมและโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม มีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคมกับโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 82

		N	\bar{X}	SD	Std. Error Mean
พฤติกรรม	บุญเรืองฯ	24	117	15.03	1.97
	ห้วยซ้อฯ	58	112	12.85	2.62
Behscor	t		df	P	Std.Error Different
EQUAL		-1.33	80	0.158	3.50
UNEQUAL		-1.42	49.95	0.160	3.28

จากตารางที่ 19 พบว่า นักเรียนโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม และโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคมมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคมมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เท่ากับ 117 ส่วนนักเรียนโรงเรียนห้วย

ช้อวิทยาคม มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 112 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและทางสถิติ ($t = -1.33, P = 0.158$) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม และ โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม มีพฤติกรรมในการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกันที่เอื้ออำนวยให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมลักษณะเดียวกัน

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จำแนกตามเพศโรงเรียนเชียงของวิทยาคม

		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 85			
		N	\bar{X}	SD	Std. Error Mean
พฤติกรรม	ชาย	37	107	13.92	2.28
	หญิง	48	115	13.53	1.95
Behscor	t		df	P	Std. Error Different
EQUAL		-2.90	83	0.82	0.11
UNEQUAL		-2.89	76.47	0.82	0.11

จากตารางที่ 20 พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงนักเรียนโรงเรียนเชียงของวิทยาคม มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับปานกลาง เพศชายมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 107 ส่วนเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 115 อย่างไรก็ตามค่าเฉลี่ยของเพศหญิงมากกว่าเพศชาย แสดงว่านักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากกว่าเพศชาย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและทางสถิติ ($t = -2.90, P = 0.82$)

All rights reserved

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จำแนกตามเพศโรงเรียนห้วย
ซ้อวิทยาคม จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 58

		N	\bar{X}	SD	Std. Error Mean
พฤติกรรม	ชาย	22	106	18.53	3.95
	หญิง	36	105	11.01	1.83
Behscor	t		df	P	Std.Error Different
EQUAL		0.48	56	0.656	3.8
UNEQUAL		0.39	30.20	0.693	4.3

จากตารางที่ 21 พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงนักเรียนโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม มีค่าเฉลี่ย
ของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง เพศชายมีค่าเฉลี่ยของพฤติ
กรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 106 ส่วนเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 106 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและทางสถิติ
($t = 0.48, P = 0.656$) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชาย และหญิงของโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม เพราะ
สภาพแวดล้อมในชุมชนของนักเรียนที่อาศัยเหมือนกัน มีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ที่
ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จำแนกตามเพศโรงเรียนบุญ
เรืองวิทยาคม

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 24

		N	\bar{X}	SD	Std. Error Mean
พฤติกรรม	ชาย	7	111	11.27	4.26
	หญิง	17	110	12.50	3.03
Behscor	t		df	P	Std.Error Different
EQUAL		0.189	22	0.852	5.47
UNEQUAL		0.198	12.42	0.847	5.23

จากตารางที่ 22 พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงนักเรียนโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม มีค่าเฉลี่ย
ของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลางจากคะแนนเต็มรวม 168 คะแนน
เพศชายมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 111 ส่วนเพศหญิง มีค่าเฉลี่ย

พฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 110 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและทางสถิติ ($t = 0.189$, $P = 0.852$) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชาย และหญิงในโรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม มีพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ที่เหมือนกัน เพราะการใช้ชีวิตประจำวันและสิ่งแวดล้อมในชุมชนจะมีลักษณะอย่างเดียวกัน

ดังนั้นจากการสังเกตที่วิเคราะห์ได้ นักเรียนส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และการทำมาหากินกับพ่อแม่ เพื่อน เพื่อสนองตอบในปัจจัยพื้นฐานของตนเอง และครอบครัว จึงเข้าป่าเพื่อจะนำผลผลิตที่ได้จากป่าออกมาใช้ และจำหน่ายเพื่อเลี้ยงชีพ แต่ก็ไม่ได้ทำลายจนหมดสิ้นไป นักเรียนยังรู้จักการใช้และการปลูกทดแทน เนื่องจากกลัวว่าในอนาคตจะไม่มีทรัพยากรป่าไม้ที่สมบูรณ์ที่เหลือไว้ให้เขาได้ใช้ประโยชน์จากป่าอีก ดังนั้น ครูจะมีการสอดแทรกความรู้ และกิจกรรมให้นักเรียนได้นำไปปฏิบัติ ทำให้เกิดการอนุรักษ์ ทำให้นักเรียนสนใจนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง เพราะถ้าถึงตอนนี้ผู้ใหญ่จะทำลายทรัพยากรป่าไม้แต่ นักเรียนยังช่วยกันดูแลรักษา อนาคตพอนักเรียนเติบโตขึ้นนักเรียนก็จะนำความรู้ไปปฏิบัติ ซึ่งคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนจากคะแนนจำนวนเต็มรวม 168 คะแนน นักเรียนทำคะแนนรวมเฉลี่ยได้ 116 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14.94 ผลจากการศึกษาสรุปโดยรวมได้ว่านักเรียนมีพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับปานกลาง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

4.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ความรู้ของนักเรียนรวมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ตอบคำถามเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้ถูกต้อง และมีระดับความรู้อยู่ในระดับสูง โดยจากคะแนนรวมเต็ม 44 คะแนน ตอบได้ค่าเฉลี่ยของความรู้กลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ 38 ส่วนคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนจากคะแนนจำนวนเต็มรวม 168 คะแนน นักเรียนทำคะแนนรวมเฉลี่ยได้ 116 ผลจากการศึกษาสรุปโดยรวมได้ว่านักเรียนมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 สรุปผลระดับความรู้และระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ของโรงเรียน ทั้ง 3 โรงเรียน

โรงเรียน	ระดับความรู้			ระดับพฤติกรรม		
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
	22 -29	30 -37	38 -44	28 -75	76 - 123	124 -168
โรงเรียนเชิงของวิทยาคม (ค่าเฉลี่ย) (จำนวน)			39 (85)		116 (85)	
โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม (ค่าเฉลี่ย) (จำนวน)		36 (58)			112 (58)	
โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม (ค่าเฉลี่ย) (จำนวน)			39 (24)		117 (24)	
รวมทั้ง 3 โรงเรียน (ค่าเฉลี่ย) (จำนวน)			38 (167)		116 (167)	

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้พบว่า ความรู้กับพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.00 น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ในกลุ่มนักเรียนตัวอย่างทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับสูงเท่ากับ 38 จากคะแนนเต็มรวม 44 ในขณะที่พฤติกรรมมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 116 อยู่ในระดับ

ปานกลางจากคะแนนเต็มรวม 168 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ของ อำเภอเชียงของ มีความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับสูงแต่พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่แสดงออกมาอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เพราะส่วนใหญ่แล้วจะได้รับความรู้มาจากโรงเรียน โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ แต่ด้วยพื้นฐานของนักเรียนเองที่ได้สัมผัสกับป่า ได้เข้าไปหาอาหารในป่า ใช้ชีวิตในป่าในวันหยุด แม้ว่านักเรียนมีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับสูงแต่ในความเป็นจริง ยังมีความจำเป็นต้องมีการนำทรัพยากรป่าไม้มาใช้ในชีวิตประจำวัน จึงไม่ทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 24 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้กับ พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

		ความรู้การอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้	พฤติกรรมการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้
ความรู้	Pearson Correlation	1	.294***
	Sig. (2 - tailed)	-	.000
	N	167	167
พฤติกรรม	Pearson Correlation	.294***	1
	Sig. (2 - tailed)	.000	-
	N	167	167